

22110197

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

MODERN GREEK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Wednesday 11 May 2011 (morning)

Mercredi 11 mai 2011 (matin)

Miércoles 11 de mayo de 2011 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Σχολιάστε ΕΝΑ από τα δύο ακόλουθα κείμενα:

1.

Τελευταία μου χαρά είχε απομείνει το ποδήλατό μου. Ήταν το πρώτο μεγάλο έξοδο που είχα κάνει για τον εαυτό μου όταν πήρα την αμοιβή μου, ύστερα από μια καλή δουλειά. [...] Ήταν το καύχημά μου, ήταν η δική μου αλαζονεία, γι' αυτό και η νέα αμαρτία. Ότι μπορούσα να πάω παντού, να φτάσω με το ποδήλατο στην

5 πίο δύσβατη μεριά και άκρη, να παινευτώ ότι κανένας δεν μπορούσε ποτέ του να ξεπεράσει τις δικές μου αντοχές και να με φτάσει.

Ήτανε Αύγουστος κι ο ήλιος έλιωνε απ' το πρωί τις πέτρες. Είχα κατέβει στον Πειραιά για κάποιες δουλειές κι η μόνη συζήτηση ήταν να τελειώσουν όλοι όσο πιο γρήγορα γινότανε, να γυρίσουν να κλειστούν στα σπίτια τους. [...]

10 Ένιωθα τον ήλιο να μαλακώνει τα λάστιχα, να τα καθίζει, να πυρπολεί το μέταλλο του ποδηλάτου και λίγο μετά ν' αρχίζει να μαζεύει όλη την έντασή του πάνω μου λες κι ήθελε να με εξαφανίσει. Το δρόμο τούτο τον είχα κάνει αρκετές φορές. Πρώτη φορά ένιωθα να ζορίζομαι, να μην αρκεί η δύναμη στα πόδια μου, να καίνε οι πατούσες μου πατώντας τα πετάλια. Έγεια άθελά μου μπρος,

15 πιστεύοντας πως έτσι έστειβα όλη τη δύναμη που διέθετα για να διατρέξω τη μεγάλη ανηφόρα. Μετά Βάθης και Φυλής. Το δεύτερο κομμάτι θα 'ταν πιο εύκολο. Η ανηφόρα ατέλειωτη, οι αντοχές μου πέφταν, μα δεν ήθελα να το βάλω κάτω. Πείσμωνσα. Πείσμωνσα όσο ποτέ στη ζωή μου. Και με σφιγμένα δόντια, με λύσσα, πάταγα όσο μπορούσα, όπως μπορούσα τα πετάλια και γύρναγα τους τροχούς.

20 Μέτραγα τις πεταλιές, μέτραγα τις αποστάσεις κι έβαζα σημάδι και μετά το επόμενο σημάδι, να το φτάσω, να περάσω στο μεθεπόμενο. Άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα σπίτια της Αθήνας και αναθάρρεψα. Πήρα ακόμη λίγο κουράγιο όταν έστριψα την τελευταία στροφή από κει που φεύγει η Ιερά Οδός και είδα ευθεία μπροστά μου στο βάθος την Ομόνοια. «Η τελευταία ευθεία», είπα μεγαλόφωνα για ν' αντλήσω

25 δύναμη, λες και μετά το υπόλοιπο κομμάτι θα 'ταν παιχνιδάκι. Κατάπια. Τίποτα δεν κατέβαινε. Αναζήτησα με το μάτι κάποια βρύση, κάπου που θα μπορούσα να πω νερό, μα δίστασα να κόψω την έστω ελάχιστη ταχύτητα που είχα. Στην Ομόνοια, είπα μέσα μου, θα κάνω στάση για νερό. Ένιωσα τα μηνίγγια μου πια να με χτυπάνε και σιγά σιγά, πίσω από το σβέσκο, να έρχεται, σαν τανάλια γνώριμη από παλιά,

30 ο πονοκέφαλός μου. Τον αψήφισα με μόνη αγωνία και στόχο να φτάσω στην Ομόνοια. Παντού η ίδια νέκρα. Ούτε ψυχή, ό,τι ανθρώπινο και ζωντανό από παντού εξαφανισμένο. Κατέβασα το κεφάλι, έσφιξα τα μάτια μου, τα δόντια μου, έβαλα δύναμη και είπα μέσα μου: «Όταν τα ξανανοίξω θα είμαι στο Ωδείο». Ένιωθα το κεφάλι μου να κοντεύει ν' ανοίξει. Τον ήλιο να έχει μπει μέσα του

35 και να μου πίνει το μυαλό μου. Αναζήτησα μάταια τον γέροντα των παιδικών μου χρόνων να με γλιτώσει. Τι πόνος, Θεέ μου. Απ' το στομάχι μου ανέβαινε σιγά σιγά η ναυτία και το μυαλό μου σάλεψε από τη ζάλη. Και τότε πια άνοιξα μια στιγμή, για μια στιγμή μονάχα, τα μάτια μου και είδα μπροστά μου στο ένα μέτρο, στο μισό, στο τίποτα, ένα λεωφορείο να πέφτει πάνω μου και να με παίρνει

40 από κάτω, να σκάω με την πλάτη και το κεφάλι μου ν' ανοίγει σαν λαγήνι και να χύνεται.

Τα μάτια μου ανοιχτά κι απέναντι μονάχα φως. Ένα φως πολύ πιο πλατύ από το φως του ήλιου, απέραντο, σαν ο ουρανός όλο το μπλε του φως. Όχι το φως της φύσης ή ανθρώπου τέχνης. Κι η ανάγκη, η αγωνία, με τα μάτια μου και την κόρη τους, το φως όλο πια μέσα μου. Το σύμπαν μέσα μου φως και στον ορίζοντα αμυδρά τα πρώτα χρώματα. Χρώματα ακαθόριστα, χρώματα σαν μικρές κουκίδες και σιγά σιγά η καθεμιά την ομοιόχρωμή της. Κι όλες μαζί σε λουρίδες έγχρωμες, μέχρι που στο τέλος μια τεράστια, μια ατέλειωτη λεωφόρος σ' όλα τα χρώματα της ίριδας. Κι η εφτάχρωμη εκείνη λεωφόρος κάτω από τα ποδια μου και μαζί της ένας ήχος μακρόσυρτος πίσω από τα μάτια μου σε κύκλο. Συνέχεια το ίδιο απλοϊκό μοτίβο. Στην αρχή εγώ επάνω της. Ακίνητος. Κι αυτή από κάτω μου με μια ταχύτητα όλο και πιο γρήγορη, ξέφρενη σαν την ταχύτητα της αστραπής, ασταμάτητα πάνω στη λεωφόρο, πιο κοντά στο τέλος της μα χωρίς τέλος. Και μια στιγμή μέσα από τα χρώματα μια μορφή αλλοπαρμένη. Γύρω απ' τον εαυτό της μόνη, με τεντωμένο το χέρι της ψηλά ή σαν κρεμασμένη με το ένα χέρι από σχοινί μέχρι τον ουρανό. «Κωσταντίνε μου!» κι η μητέρα μου πάλι χρώμα. Και μετά από το βάθος μια μια μορφές. Πρόσωπα άλλοτε ένα ένα κι άλλοτε σε μικρές ομάδες, πρόσωπα γνωστά μου, πρόσωπα άγνωστα, πρόσωπα μόνο από την ιστορία ή τη φαντασία, σε κουκκίδες χρώματα, χρώματα δυνατά, υπερφορτισμένα και μετά την έντασή τους, χρώμα προς το γαλακτερό, προς το υπόλευκο, κάτι λιγότερο από άσπρο και κάτι παραπάνω από Θεό και από πίσω το ίδιο πρώτο φως, το φως το άπλετο, το φως το μοναδικό. Κι εγώ ακίνητος. Κι αυτή η ατέλειωτη κορδέλα, αυτή η λεωφόρος των χρωμάτων κατά πάνω μου και κάτω από τα πόδια μου, ίσως και μέσα στα ίδια τα σωθικά μου. Και τότε αχνά μέσα στο φως τεράστια, 65 διάπλατα, αχανή τα δυό μου μάτια. Σ' όλον τον ουρανό, από τον ένα ορίζοντα τον μπρος μέχρι τον πίσω των ματιών μου και πάλι απ' την αρχή ξανά και ξανά αναζητώντας.

Νίκος Θέμελης, *Η αναζήτηση* (Αθήνα: Κέδρος, 1998)

2.

Χαραυγή

Ἀχνά, σὰν τὸ ροδόβαμμα μιᾶς πρώτης
 Ἀνήξερης ἀγάπης, ξημερώνει•
 Τὴν ἀπάρθενη θάλασσα φουσκώνει
 Σὰ γλυκοανασασμὸς πάναγνης νιότης,

5 Καὶ σὰν ἄνθια κυλάει τὸν κάτασπρό της
 Ἀνάλαφρον ἀφρό, καὶ ἡ γῆς ἀσκώνει
 Τὴ λευκὴ καταχνιὰ καὶ φανερόνει
 Τὴν ὁμορφάδα τῆς αἰωνιότης

10 Ἀγγιχτη, ἀφίλητη, ἀθώρητη. Μένει
 Σαστισμένη ἡ ψυχὴ στὴ δροσεράδα
 Τοῦ ἀγέρος, πὺν ὅσο πάει καὶ ἀσπρογαλιάζει•¹

Τὸ πάθος ξεστοχάει² καὶ ἀναγαλλιᾶζει,
 Σὰν ὁ ἄγριος κρίνος πὺν ξανοίγει ἀράδα,
 Στὴν ἄπειρη ὠραιότη ἐρωτεμένη.

Λορέντζος Μαβίλης, *Τα ποιήματα* (Νεοελληνικὴ Βιβλιοθήκη,
 Ἰδρυμα Κώστα καὶ Ελένης Ουράνη, 1990), πρώτη δημοσίευση 1915.

¹ ἀσπρογαλιάζει: γίνεται διαυγέστερη ἡ ατμόσφαιρα

² ξεστοχάει (ἢ ξαστοχάει): ξεχνά
